

ՏԵՂԵԿԱԼՔ-ՅԱՇՎԵՏԿՈՒ ԹՅՈՒՆ

/2013թ. ընթացքում մարդկանց թրաֆիքինգի կամ շահագործման դեմ պայքարի ուղղությամբ ՀՀ ոստիկանության ծառայողների կողմից իրականացված աշխատանքների մասին/

1. ՀՀ քրեական օրենսգրքի 132-րդ և 132²-րդ հոդվածներ՝ «Մարդու թրաֆիքինգը կամ շահագործումը» և «Երեխայի կամ հոգեկան խանգարման հետևանքով իր սրտքի բնույթն ու նշանակությունը գիտակցելու կամ դա ղեկավարելու հնարավորությունից զրկված անձի թրաֆիքինգը կամ շահագործումը»>

2013թ. ընթացքում վարույթ է իրականացվել մարդկանց թրաֆիքինգի կամ շահագործման հատկանիշներով քրեական 16 գործերով, որոնցից 4-ը՝ նախկինում հարուցված և 2013թ. փոխանցված գործեր են, 1-ը՝ վերսկսվել է նոր հանգամանքների ի հայտ գալու կապակցությամբ, 11 գործերը՝ հարուցվել են 2013թ.-ին:

2013թ. ընթացքում հարուցված 11 գործերից 4-ը՝ վերաբերել են չափահաս կանանց պռնկություն շահագործմանը, 2-ը անչափահասների պռնկության շահագործմանը, 3-ը ՀՀ-ում չափահասի և անչափահասների աշխատանքային շահագործմանը՝ մուրացկանության մեջ ներգրավելու միջոցով, 1-ը՝ մարդու օրգանները կամ հյուսվածքները վերցնելուն, 1-ը՝ չափահաս կնոջ ԱՄԷ-ում պռնկության և աշխատանքային շահագործմանը: Պռնկության շահագործման 7 գործերից 4-ը ներքին թրաֆիքինգի կամ շահագործման դեպքերին առնչվող գործեր են, 3-ով շահագործումը իրականացվել է ԱՄԷ-ում:

2013թ. հարուցված գործերով հայտնաբերվել և տուժող են ճանաչվել՝ 19 անձինք, որոնցից 13-ը կանայք: Նշված 19 անձանցից 11-ը՝ հանցագործության կատարման ընթացքում եղել են անչափահաս:

Հետագա աջակցություն և ստանալու համար իրենց համաձայնությունը տվել և «Ամբոբ Հայաստան» և «Հույս և օգնություն» ՀԿ-ներ, ինչպես նաև երեխաների աջակցության «ՀՕՖ»-ի և «2առիկ» կենտրոններ են ուղղորդվել 15 գոհեր և թրաֆիքինգի ենթարկման վտանգի տակ հայտնված 2 անձ: Նշված անձանցից 10-ը ուղղորդման պահին եղել են անչափահասներ:

2013թ. ընթացքում նոր մեղադրյալները թվով 10-ն են:

2013թ. ընթացքում վարույթ իրականացված քրեական 16 գործերից 7-ը ուղարկվել են դատարան, 4 -ը գտնվում են քննության ընթացքում, 1-ը կասեցվել է, 2 գործ վերավորակվել են ՀՀ քր. օր-ի 262-րդ հոդվածի և ուղարկվել է դատարան, 1 գործի վարույթը կարճվել է՝ գործի նյութերով

հարուցվել է նոր քրեական գործ ՅՅ քր. օր-ի 262-րդ հոդվածի հատկանիշներով, 1 գործի վարույթը կարճվել է:

2013թ. ընթացքում 132, 132 ² նոր հարուցված քր. գործեր					
Քր. գործ	Նոր գոհ	Նոր մեղադրյալ	Սկզբնաղբյուր երկիր	Վերջնակետ երկիր	Շահագործման ձևը
11	19 կհն-13 Անչ ափահաս ս -11	10 որից կհն-7	ՅՅ	ՅՅ ԱՄԷ ԱՄԷ ՅՅ	Պոռնկոլոթյուն Պոռնկոլոթյուն Աշխատանքային Մուրացկանոլոթյուն

01.01.2013թ. դրությամբ հետախուզման մեջ են գտնվել 13 անձինք, 2013թ. ընթացքում հետախուզման մեջ գտնվող անձ չի հայտնաբերվել, հետախուզում է հայտարարվել 2 անձին կատմամբ: 31.12.2013թ. դրությամբ ՅՅ քր. օր-ի 132-րդ և 132.2-րդ հոդվածի հատկանիշներով հանցագործություն կատարելու համար հետախուզման մեջ են գտնվում թվով 15 անձինք:

2013թ. ընթացքում ՅՅ քր. օր-ի 132 հոդվածով հետախուզվողներ			
01.01.2013թ. դրությամբ	2013թ. հայտարարվել է	2013թ. հայտնաբերվել է	31.12.2013թ. դրությամբ
13	2	0	15

2. ՅՅ քրեական օրենսգրքի 166-րդ և 166.1 հոդվածներ՝ «Երեխային ստոնկոլոթյան կամ ստոնկագրական բնույթի նյութեր կամ առարկաներ պատրաստելու հետ կապված գործողություններ կատարելու ներգրավելը» և «Երեխային ոգելից խախչքների օգտագործմանը, ուժեղ ներգործող կամ այլ թմրեցնող նյութերի ոչ բժշկական օգտագործմանը, թախտաբռնիկությունը ներգրավելը կամ մուրացկանություն հետ կապված գործողություններ կատարելու ներգրավելը»:

2013թ. ընթացքում ՅՅ քրեական օրենսգրքի 166-րդ հոդվածի՝ անչ ափահասին ստոնկոլոթյան հետ կապված գործողություններ կատարելու ներգրավելու հատկանիշներով վարույթ է իրականացվել 2012թ. հարուցված 1

գործով: Բացի այդ 2013թ. ընթացքում 1 քրեական գործ է հարուցվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 166.1-րդ հոդվածի՝ անչափահասին մուրացկանության հետ կապված գործողության ներկատարելու ներգրավելը, հատկանիշներով:

3. ՀՀ քրեական օրենսգրքի 168-րդ հոդված՝ «Ինամքը ստանձնելու նպատակով երեխայի առքը կամ ստանձնողի ինամքին հանձնելու նպատակով երեխայի վաճառքը»

2013թ. ընթացքում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 168-րդ հոդվածի հատկանիշներով վարույթ է իրականացվել 3 քրեական գործերով, որոնցից 1-ը 2012թ. հարուցված և 2013թ. փախանցված, իսկ 2-ը՝ 2013թ. հարուցված քրեական գործեր են:

4. ՀՀ քրեական օրենսգրքի 261-րդ, 262-րդ հոդվածներ «Շահադիտական նպատակով այլ անձի պոռնկությանը զբաղվելու ներգրավելը» և «Պոռնկությանը զբաղվելու նպաստելը»

2013թ. ընթացքում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 261-րդ, 262-րդ հոդվածների հատկանիշներով հարուցվել են քրեական 31 նոր գործեր, որոնցով բացահայտվել են հանցագործության 47 դեպքեր: Նշված գործերից մեծ մասը վերաբերում է մահճակալներով սննդի օբյեկտների՝ «Հյուրանոցային համալիրների» աշխատակիցների կողմից այլ անձանց պոռնկությանը զբաղվելու նպաստելուն:

Բացի վերոգրյալը, 2013թ. ընթացքում ՀՀ ոստիկանության կողմից իրականացվել են նաև թրաֆիքինգի դեմ պայքարի ոլորտի բարելավման ուղղված միջառք միջոցառումներ:

ՀՀ ոստիկանության տարածքային մարմինների հետ համագործակցության արդյունավետության բարելավման նպատակով մշակվել և հաստատվել է ՀՀ ոստիկանության պետի 22.03.2013թ.-ի թիվ 890-Ա հրամանը, որի համաձայն ՀՀ քրեական օրենսգրքի 132-րդ, 132.2-րդ, 132.3-րդ, 166-րդ, 168-րդ, 261-րդ, 262-րդ և 263-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցագործությունների նախականիման, կանխման և բացահայտման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների իրականացումը՝ որպես հիմնական գործառնայթ, հանձնարարվել է տարածքային մարմինների քրեական հետախուզության ստորաբաժանման փորձառումեկ ծառայողի:

Ի կատարումն ՀՀ փոխվարչապետ, տարածքային կառավարման նախարար Ա.Գևորգյանի 22.06.2013թ. թիվ 01/14/47203-13 հանձնարարականի մշակվել են «Թրաֆիքինգի կամ շահագործման ենթարկված անձանց նույնացման և աջակցության մասին» ՀՀ օրենքի, ինչպես նաև «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում» և «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու ՀՀ օրենքների նախագծերը: Նշված նախագծերը ներկայումս ուղարկվել են ՀՀ Նախագահի աշխատակազմ և մոտապագայում կներկայացվեն ՀՀ Ազգային ժողով:

ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրում ոստիկանության ծառայողների տարբեր խմբերի՝ ընդհանուր առմամբ շուրջ 340 ծառայողների համար կազմակերպվել են «Թրաֆիքինգի» խնդիրներին վերաբերվող դասընթացներ: Բացի այդ ոստիկանության տարբեր խմբերի 73 ծառայողներ մասնակցել են «Ամբոթ Չայաստան» և «Հույս և օգնություն» ՀԿ-ների կողմից կազմակերպված թրաֆիքինգի խնդիրներին նվիրված դասընթացներին:

Չասարակության իրազեկումը բարձրացնելու նպատակով «02» և «Հերթապահ մաս» հեռուստահաղորդումների շրջանակներում անհատույց հատկացված ժամանակահատվածում պարբերաբար տեսաբանվել են թրաֆիքինգի վերաբերյալ տեսահոլովակները: Մի շարք նյութեր են տրամադրվել նաև զանգվածային լրատվական միջոցներին: Բացի այդ, ԿՀԴՊ գլխավոր վարչությունում վերագործարկվել է թրաֆիքինգի հարցերով անվճար «թեժ գիծը»: Ծարուսակվել է «police.am» կայքէջում առանձին հղումով ստեղծված թրաֆիքինգին վերաբերող հավելվածում թրաֆիքինգի վերաբերյալ համապատասխան նյութերի տեղադրումը:

Ոստիկանության աշխատակիցները ակտիվ մասնակցություն են ունեցել բազմաթիվ տեղական և միջազգային խորհրդածոլովներին, սեմինարներին և հանդիպումներին:

2013-2015 թվականների ընթացքում մարդկանց շահագործման (թրաֆիքինգի) դեմ պայքարի կազմակերպման ազգային ծրագիրը և ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը ՀՀ Կառավարության 28.02.2013թ. թիվ 186-Ն որոշմամբ հաստատվելուց հետո ՀՀ ոստիկանության կողմից մշակվել և հաստատվել է ՀՀ ոստիկանության պետի 15.05.2013թ. թիվ 1469-Ա հրամանը՝ Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցով նախատեսված ՀՀ ոստիկանության գործունեության ոլորտին վերաբերող միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին:

Աշխատանքներ են իրականացվել Չայաստանի Չանրապետության իրավապահ համակարգում դատավարությանը մասնակցող անձանց

պաշտպանությունն ապահովող առանձին մասնագիտացված ստորաբաժանում ստեղծելու ուղղությամբ, մասնավորապես՝ մշակվել է «Ոստիկանական պահպանության մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը: Նախագծի վերջնական տարբերակը ներկայումս գտնվում է ՀՀ Կառավարությունում և մոտ ապագայում կներկայացվի ՀՀ Ազգային ժողով:

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ